

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De natiuitate Christi. II Sermo. VIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

De natiuitate Christi. II
Sermo. VIII

Inuenietis infan-

tem panis inuolutū et postum in p̄sep̄io. *Luce. ij. Si p̄siderare de-
bite uellem⁹ fr̄es om̄ia opa diuina in seip-
sis. eaq̄ rōnis oculo subtilius intueri abs
dubio inuenirem⁹ nō solum ea facta nobis
uilit̄er s̄ etiā mirabiliter. Dicit em̄ Aug⁹.
q̄ subducta et amota uilitate rerū creatū
rū homo facile inuenit mirabilē uirtutē di-
uinā in ip̄is. Et q̄ p̄z q̄ sic in creaturis ita
in p̄ib⁹ sp̄is inueniunt̄ mirabilia tempa et
momenta. Inter q̄ multū mirabile est sp̄s
diei natiuitatis xp̄i. de q̄ d̄r. *Hec dies quaz
facit dñs. Sup̄ q̄ dicit Cassiodor⁹. q̄ licet
dñs deus cunctos dies creauit. singulari-
ter tñ hanc fecisse d̄r q̄ p̄ xp̄i dñi natiuitate
fact⁹ est. in q̄ merito exultare et letari cōue-
nit. qm̄ in eo dyabolus vim p̄didit et mun-
dus salutem accepit. Hec ille. In signum
cuius angeli hodie huius diei dignitatem
declarat̄es plura noua et seculis inaudita
fecisse legunt̄. Nam p̄mo in multa societa-
te apparuerūt. Secundo dulciter cantauē-
runt. Tertio noua desideria attulerunt.
Quarto nos de salutis n̄re reparatōe cer-
tificauerūt. dicentes pastorib⁹. Inuenietis
infantem panis inuolutū. In q̄b⁹ uerbis
tria tangunt̄. Primo angelus certificat ge-
nus humanū de expectatiōe desiderabili.
cū dicit. Inuenietis. Secōdo p̄ponit et per-
hibet deū hūanātū in uestitu et habitu mi-
rabili. qz inueniet̄ infantē panis inuolutū
et. Tertio asscurat de loco determinato et
humili. quia positum in p̄sep̄io.**

De primo sciendum

q̄ licet multa desiderabilia fuerunt generi
hūano ab initio lapsus sui. p̄posita iuxta
illud ps̄. *Q̄ multipliciter tibi caro mea. Nā
fm̄ diuersitate defectuū diuersimode desi-
derabant p̄solari. Sic em̄ dicit Aug⁹. ibi
d̄r. Nō fm̄ diuersos defectus corp̄is et aie
diuersimode desiderabat p̄solari. tñ inter
oia desiderabilia mai⁹ fuit incarnatio xp̄i.
q̄ habita oia pariter cū illa generi hūano
uenerit. Cū illud Sap. vij. Uenerit mihi
oia bona pariter cū illa. Et ideo sancti pa-
tres licet multis p̄solationib⁹ diuinis con-*

solabant et uisitabant. tamen in compara-
tione natiuitatis christi om̄ia pro nichilo
reputabantur. Iuxta illud Job. ii. *Dies
mei uelocior̄es fuerūt cursor̄e. fugierunt et
non uiderūt bonū. Quod Greg. tractans
nono libro Moralium dicit. Q̄ licet q̄ crea-
uit deus oia bona sunt. Sc̄n. j. tamen ille q̄
creauit hec p̄ncipale et summū bonum est.
qui cum habet omnia alia pro nichilo habē-
tur. Et quib⁹ infero q̄ natiuitas xp̄i ē do-
num maxime charitatis et pietatis diuine
Istud p̄z qz p̄tinet oia bona secū. in cuius
compatōe cetera bona p̄ nichilo reputant̄.
ut dictū est. Et q̄ p̄sequitur infero qz h̄
magna et multa signa dilectiōnis erga ho-
minē liberaliter ostendit. q̄ em̄ nob̄ dedit fi-
liū quō nō oia secum donauit. Nullū tñ
tantā grām exhibuit sicut in natiuitate fi-
lij sui. Istud p̄z p̄ h̄. quia alibi creaturas i
p̄solationē dabat. que in se finite p̄solatio-
nis sunt. hodie autē dedit donū q̄ mar⁹ co-
gitari nō p̄t. Dicit ē q̄ ap̄l⁹ appellat̄ nimīā
caritatē Eph. ij. *Propter nimīā inq̄t charita-
tē q̄ dilexit nos etc. Secōdo p̄ncipalit̄ infero
qz h̄ multa dona data sint sc̄tis p̄ib⁹ ab ini-
cio mūdi in ueteri testam̄to. tñ isto ē maius
qd̄ datū est in noua lege xp̄ianis. Istud p̄z
qz illi habuerūt tñ p̄missa. nos autem ex-
hibita. Illi in spe. nos i re. Cū Rūe. xxiij.
dicit Balaam. *Uidebo eum sed nō modo
Et saluator Luce. x. Multi reges et p̄p̄be-
te uoluerūt h̄ uidere et non uiderūt. Et q̄
infero qz hoies huius sp̄is plus obligant̄
deo ad seruiendū q̄ illi ueteris legi. Patet
h̄. quia deū et creatorē suum habent in car-
ne. p̄pria. et sic familiarē. Cū tenentur cor-
pora eorū plus et magis in sanctitate et iusti-
cia suare q̄ illi. In signū h̄ oēs sodomite
nocte natiuitatis xp̄i subito perierūt. Ad
significandū fm̄ Aug⁹. qz de⁹ uoluit huma-
nā naturam de cetero in magna bonestate
p̄suare. *Q̄ si dictū fuisset antiq̄s. Inueni-
etis infantē. Quantū putas fuissent gau-
si. si eis dictū fuisset tñ expecta h̄ modicū.
Ista. xxvij. *Hobis autē d̄r. Querite et inue-
nietis Et in h̄ apparet magna xp̄ianorū grā
qz deū habent qd̄ amodo ad planū. Quia
d̄r Math. vij. et Lu. xj. *Qui q̄rit inuenire et
pulsanti aperiet. S̄z dices. Cū est qz
sc̄ti p̄res nō potuerit mereri incarnationē
xp̄i Rūdeo fm̄ Tho. sup. iij. finiaz. dist. iij.
q. ij. ar. j. et tribus. Primo. quia meritum******

De natiuitate chrisi

In hoie nō se exēdit ad totā nafam hūanā sed incarnatio ē medicamētū totū generis hūani. q̄ nō potuit ab aliq̄ hoie puro mereri. **Sēdo** qz incarnatio q̄dāmodo est p̄ncipiū merendi. igit̄ nō p̄t cadere sub merito. qz oīa merita habēt efficacīā a xp̄o. **Tertio** qz meritū hūanū nō exēdit se vltra p̄ditiōnē hūanā. q̄ in h̄ p̄sistit. vt aliq̄s mereat aliquā diuine bonitat̄ p̄cipatōez s̄ qz tota plenitudo deitat̄ habitet in hoie. h̄ exēdit p̄ditōez hūanā z om̄e meritū hūanum. q̄ nullo mō p̄t cadere sub merito. **Ex q̄ p̄t** qz incarnatio est opus solū m̄iscōie z gr̄e diuine. **Un̄ ad 1° p̄t.** Apparuit gr̄a saluatoris n̄ri. non ex opibz iusticie q̄ fecim̄ zc. **Unde Thomas sup. iij. dist. i. q. j.** Decuit vt xp̄s nō p̄us incarnaret q̄s eo tpe q̄ factū ē. **Primo.** vt defectū suū agnouisset p̄mo i cognitione. z h̄ tpe leḡs nate. **Sēdo** in frute. z h̄ tpe leḡs septe. **Unde ista duo fuerāt q̄si p̄paratio ad incarnationem.**

Dixi secundo q̄ in h̄bis p̄missis angel⁹ p̄ponit deū hūanātū in habitu mirabili. qz p̄ infantē p̄n̄tis inuolutū. Vere magnū et mirabile op⁹ incarnatōis diuine tā ex p̄te generat̄s q̄s genit̄s q̄s etiā ex p̄te modi generat̄di. **Primo** ex p̄te generat̄s. Hā mirabile fuit q̄ mulier sine viro p̄cepit. qz p̄cipēs p̄go māst. qz in p̄tu clausa p̄māst. qz pariendo dolore nō sensit. z qz m̄r z filia sil fuit. **Dec** est pora quā vidit. **Ezechiel** p̄petuo clausam. quam nemo p̄trāsuit nisi solus deus. **Sēdo** ex p̄te genit̄s. qz vt dicit **Bern̄.** Eternū. antiquū. z nouū iūcta sūt. **Eternū** qz p̄sona filij. **Antiquū** qz caro ab Adam. **Et nouū** qz aīa. **Itē** p̄iūcta sūt mirabilē de⁹ z h̄. m̄r z p̄go. fides z cor hūanū ibi summa maiestas hūanata humiliata est. virtus infirmata. immēstas breuiata. sapiētia muta facta z eternitas iniciata. **Un̄ Isa. ix. d̄t.** **Vocabit̄ admirabilis de⁹ fort̄s.** **Tertio** ex p̄te modi generat̄di. **Eius** em̄ p̄tus fuit sup̄ra naturā. qz p̄go p̄cepit. **Sup̄ rōnez.** q̄a deū genuit. **Sup̄ hūanā p̄ditōez.** qz sine dolore p̄cepit z pepit. **Sup̄ p̄tudinē.** qz de sp̄sico p̄cepit. z sic q̄rtū modū mirabile p̄ducēdi hoiez oñdit. **Prim⁹** ei fuit sine viro z semia vt **Adā** **Sēdo** de viro sine semia. vt **Eua.** **Tertius** et viro z semia. vt cōiter. **Quart⁹** de semia sine viro vt **p̄s.** **Quo** ad h̄ dicit **Tho.** in q̄dlibet. qz natiuitas xp̄i est

de p̄fectōe accidētali mūdi. qz iste mod⁹ nō dū fuit p̄ducēdi hoiez. **Et** his infero qz in natiuitate chrisi plura q̄s alibi in aliquo opere xp̄i p̄currunt mirabilia z vtilia. **Primo** qz de⁹ abscondit⁹ a seō fuit visibil⁹ mōdo. **Ad** qd significādū nar⁹ ē i domo ap̄ta sine hostio. **Un̄ dicit̄ ē Inueniet̄.** qd tñ p̄us n̄ fuit **Isa. xlv.** **Vere** tu es de⁹ abscondit⁹. **Iob xxxvi.** **Ecce** de⁹ magn⁹ vincēs scīaz nostrā. **Sēdo** mirabile. qz de⁹ alt⁹ inclinat⁹ ē z reposit⁹ in p̄sep̄io. **Un̄ p̄t** qz facile iuenit̄. **p̄s.** **Inclina** celos tuos z descēde. **Tertū** mirabile. qz de⁹ magn⁹ fact⁹ est p̄t vt laudari possit a nob. **p̄s.** **Magn⁹** d̄is z laudabilis nimis. **Quartū** mirabile. qz de⁹ fort̄s sic ab hoie inuoluit̄. vt secure ad eū accedam⁹ tā q̄s ligatuz manibz z pedibz. **P̄ius** dicebat **p̄p̄a.** **A** fortitudine man⁹ tue ego defeci. **hodie** p̄o d̄t. **Venite** ad me oēs. **Quintū** mirabile. qz de⁹ nimis faciū d̄t cui n̄ potuit hō r̄ndere vñū p̄ mille fact⁹ ē q̄i mut⁹. **Un̄ d̄t.** **Inueniet̄** infantē. q̄i n̄ fantē. p̄pone q̄s eū q̄cqd vis z nō r̄ndebit tibi. **Sextū** mirabile. qz de⁹ iracū d̄t fact⁹ ē māst. **p̄t** dicebat in **p̄s.** **Quis** nouit p̄tātē tre tue. **hodie** d̄t. **Dat. xi.** **Discite** a me qz m̄r sū. **Et** his infero qz natiuitas xp̄i ē op⁹ mirabile non tñ sūme curiositate s̄z etiā vtilitate. p̄t qz oīa q̄ ibi facta sunt ad nr̄am vtilitatē facta sunt. vt supra.

Dixi tertio qz in h̄. p̄. angel⁹ assecurat homiez de loco determinato z hūilī natiuitas xp̄i. cū d̄t **Positū** i p̄sep̄io. **Magna** hūilitas inter duo aīalia iacere. in duro p̄sep̄io. in domo cōmuni. q̄ oīa voluit facere ad ostendēdū suā humilitatem. z ad p̄cinnendam seculi superbā z vanitatem. **Sicut** em̄ p̄mus homo amisit honores diuinitas et delicias p̄ viam per quam nunquā potuit acquirere. quia honores per superbiam. diuinitas per auariciam. delicias per luxuriam voluit adipisci. **Ita** e contra chrisi tus venit in mū dum triplici via cōtraria. sc̄z paupertatis cōtra mūdū. hūilitas cōtra dyabolū. asperitatis cōtra carnē. **Propter** qd de eo d̄t **Debr̄. r.** **Et** inīciāuit nob viā nouā. **Et** q̄ infero finali ter qz natiuitas xp̄i fuit opus desiderabile expectantibz. sicut deductum est in primo membro. **Sēdo** infero qz non solum est opus desiderabile expectantibus. sed etiā mirabile p̄p̄lātibz. **Patet** ex sēdo mēbro.

Tertio infero q̄ nō solū est desiderabile et mirabile. sed etiā insup̄ est opus imitabile proficere volentibz. Nam datū est in exemplū omnibz statibz. Unde q̄ volūt mundum premere. honores abjicere. carnem subijcere xpm̄ intueant. Omnia enim circa eū sunt humilima. Nam ad p̄fessionem superbie n̄se voluit nasci et modica gente. in modica ciuitate. ex paup̄cula matre. in vili tugurio. in pannis rudibus. in duro presepio. in cōmuni diuersorio. Unde Auḡ. dicit q̄ exq̄ homines diuitias appetebant. idō paup̄ esse voluit. honoribz inhiabant. ret noluit fieri. mala omnia fugiebant. ideo omnia mala sustinuit. Ex his patet q̄ volens esse particeps gaudij p̄itis tria debet habere p̄cipua quibz poterit xpm̄ inuenire. Primo vt sit paruus et humilis in sua re-putatōe. Hoc significat infans inuentus. Secōdo vt sit paup̄ et preceptor secularis vanitatis. Hoc significat inuolutio pannoꝝ. Tertio q̄ sit vite tempate et p̄ deo patiens aspera. Hoc significat in prepio positus. Et quo patet q̄ triplices hoies excludunt a p̄senti solēnitare. Primo sup̄bi et inflati d̄ se p̄sumētes. Secōdo diuites auari infatigabiles de pecunijs cogitātes. Tertio delicati et luxuriosi voluptatibz vacantes. Quē tria nos abijcētes p̄trū p̄dicis insista mus. quatenus xpm̄ hodie natū inuenire increamur. zc.

De natiuitate Christi. III

Sermo. IX

Verbū caro factū

est. Joh. i. Si p̄siderem⁹ fratres charissimi p̄sentis solēnitatis beneficicia nobis a deo exhibita. nō solum ad gratiarū actiones p̄tantis beneficijs assurgere. sed etiā tam miram q̄ mirabile bonitatem nobis misericorditer ostēsam admirari atq̄ stupere ouenit. Viro nāq̄ mō sed gratioſo pietat̄ affectu tota sancta trinitas incarnatōez filij dei z eterni p̄bi ordinauit p̄ q̄d bonitatem suā immēsam nob̄ cōmunicauit et ab eterno mortis interitu q̄ suim⁹ addicti tā sapiēter q̄ clemēter p̄suauit z liberauit. sicut lat̄ deducit Bern̄. li. d̄ amore dei. ca. xij. dices in hec v̄ba. Cū bonitas diuina multis infinitis bonis abundaret. z offerret ea omnibz. nec esset q̄ reciperet vel sciret recipe vel doceret recipe. nec q̄ illuc

posset ascendere vbi dona hec distribuiff qui huc posset deferre. Opus em̄ erat mediator inter nos et deū. p̄ quē nostra bona opera appropinquarent deo. z bona dei nobis. Inuit ergo consiliū tota trinitas. cōsiliū illud de quo p̄pha dicit. Consiliū antiquū verū fiat. Videbat quippe deus quantū ad hominē omnia cōfusa. omnia turbata. nichil stare in loco suo. nihil p̄cedere ordine suo. Videbat hominem in regione dissimilitudinis tam longe vt p̄ se nec posset nec sciret redire. Angelus em̄ p̄sumebat similitudinē dei dices. Domam sedem meā ad aquilonem z ero similis altissimo. Domo similiter deus esse voluit cui p̄sua sum erat esse sicut dii. Ergo ne inquit d̄ filius me⁹ splēdor glorie mee z figura substantie mee in ip̄a mei similitudine tot habebit et pares z socios. Precipit⁹ ē vt et q̄ tam homo q̄ angelus. Videns ymago dei filius angelū z hominē q̄ facti erant ad ymaginez (non tū q̄ ip̄a ymago dei essent) p̄ inordinatū ymaginez z similitudinis ei⁹ appetitū perisse. heu inquit sola muleria caret inuidia. sed subueniendū est ei cui subuenire nō p̄hibet iusticia. Exhibeo igit̄ me homini hominē despectū et nouissimū v̄rorū. virū doloꝝ z scientē infirmitatē. et vt zelet et immitat in me humilitatē per quā pueniat ad gloriā. Hec Bern̄. Ex quibus verbis colligitur breuiter q̄ incarnatio vbi hodie facta nobis. maxime grām pietatis ostendit in eo q̄ dictū est. Cum homo ex se nō haberet recuperatōis remedium. dei filius homo factus. eius ruine compariens ip̄m recōciliauit. Unde p̄ter h̄ v̄bz illō diuine mēt̄ a seculo absconditū nobis factū est caro visibilis vt mediū ille faceret inter deū z hoies; more boni mediatoris et p̄sonam induit z actu factus est hō. Circa materiā sermonis de generatōe verbi diuini insistentes. triplicē p̄sideratōem obſeruabim⁹ xp̄ifidelibz. p̄futurā. altiorē doctōribz reliq̄ntes. Nō alia sapiētes s̄ hūilibz p̄sentētes. ne q̄d absit tāq̄ reuerarij p̄seruatores opprimamur a gl̄ia. Generatōz illā diuini p̄bi in natura diuina q̄s enarrabit. Nā z si licet scire q̄z dei filius de deo p̄re natus sit non tū licet scire modū quō natus sit. Credi p̄ illa generatio. inq̄ri non p̄r. Inq̄t Ambrosi⁹ in li. 5 gentiles. Ad sp̄ale igit̄ generatōz p̄bi d̄i hodie factāz p̄tētes. alia p̄sentētes